

Koordinator študije: izr. prof. dr. Borut Rončević

Znanstvena kakovost družboslovnih visokošolskih zavodov v Sloveniji

izsek preliminarnih rezultatov

V tem dokumentu za potrebe slovenskih medijev predstavljamo izsek preliminarnih rezultatov o kakovosti v slovenskem visokem šolstvu, s poudarkom na družboslovju. Predstavljamo del, ki se dotika primerjav znanstvene kakovosti kadrov na slovenskih družboslovnih ustanovah.

Gre za interno raziskavo Fakultete za uporabne družbene študije v Novi Gorici, ki jo financiramo z lastnimi sredstvi.

Razlogi za izvajanje študije:

1. V slovenski visokošolski sferi in širši javnosti je bilo v zadnjih nekaj letih veliko razprav o problematiki kakovosti. Gre za kompleksen fenomen, ki ga je težko natančno opredeliti in meriti. V Sloveniji teh kriterijev in indikatorjev še nimamo izdelanih in to bo ena prednostnih nalog visokošolske in znanstvene politike.
2. V teh razpravah se pogosto pojavljajo pavšalne ocene in predpostavke o kakovosti t.i. starih ustanov in nižji kakovosti 'novih' ustanov. Te ocene niso bile podprte s konkretnimi podatki, podatki, ki pa smo jih lahko zasledili, so bili pogosto napačni.
3. Nekateri izračuni kažejo, da obstaja negativna korelacija med obsegom programskega financiranja in znanstvenimi dosežki članov programskih skupin.
4. Fakulteta je želela ugotoviti, kje se nahaja v razmerju do konkurenčnih ustanov. Pri tem je kot konkurenčne definirala ustanove, ki sodijo na širše področje družboslovja.
5. Pravilno je, da so bodoči študentje obveščeni o dosežkih kadrov na visokošolskih ustanovah, na katerih imajo namen študirati.

Izbor primerjanih institucij:

1. V primerjavo smo vključili institucije, ki so vpisane v razvid visokošolskih zavodov in so na Javni agenciji za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije registrirane tudi za področje družboslovja. Za klasifikacijo ARRS smo se odločili, ker primerjamo znanstvene performance. V kolikor bi se odločili za ISCED ali KLASIUS, bi bilo ustanov na področju družboslovja precej manj.

2. V primerjavo smo vključili institucije, ki imajo po evidenci SICRIS vsaj 5 zaposlenih raziskovalcev. Razmišljali smo tudi, da bi kriterij zvišali na 10 zaposlenih raziskovalcev, kar bi bilo primernejše iz več vsebinskih razlogov, vendar pa bi v tem primeru iz primerjave izpadle nekatere manjše mlajše ustanove. Ocenili smo, da jih je smiselno vključiti v primerjavo. Končna lestvica pokaže, da se te institucije ne uvrščajo na sam vrh in s tem kriterij kot tak ne igra tako pomembne vloge.

3. Vsaj polovica ali več zaposlenih raziskovalcev je registriranih na področju družboslovja. Mnoge institucije so močno interdisciplinarne in nekatere družboslovne ustanove imajo v svojem okviru tudi tehniške raziskovalne skupine. Na drugi strani imajo nekatere tehniške fakultete družboslovne raziskovalne skupine.

Metodologija primerjave:

Pri primerjavi ustanov smo v tej fazi upoštevali kvantitativne podatke – vrednotenje bibliografskih kazalcev raziskovalne uspešnosti po metodologiji ARRS. Ti podatki so javno dostopni na spletni bazi SICRIS (sicris.izum.si).

Vrednotenje kazalcev poteka na temelju Pravilnika o kazalcih in merilih znanstvene in strokovne uspešnosti. (<http://www.arrs.gov.si/sl/akti/prav-znan-strok-uspesn-okt09.asp>)

Zbrali smo naslednje podatke o posameznih ustanovah:

1. Število zaposlenih raziskovalcev
2. Upoštevano število točk (družboslovje) za obdobje 2004-2009
3. Normirano število čistih citatov v obdobju zadnjih 10 let (2000-2009)

Na temelju tega smo izračunali:

1. Povprečno upoštevano število točk (družboslovje) za obdobje 2004-2009
2. Povprečno normirano število čistih citatov v obdobju zadnjih 10 let (2000-2009)

Da smo lahko te podatke združili v skupno oceno, smo jih normirali in oblikovali:

1. Oceno A1: Normirano vrednost povprečnega upoštevanega števila točk (družboslovje)

2. Oceno A2: Normirano vrednost povprečnega normiranega števila čistih citatov v obdobju zadnjih 10 let (2000-2009)

Normiranje smo izvedli ob uporabi metodologije, ki jo je ARRS uporabila za ocenjevanje za mentorje in raziskovalne projekte, ki je bile veljavna ob zadnjih razpisih.

Normiranje je potekalo na naslednji način:

Oceno za elemente A_1 in A_2 se pod mejno vrednostjo A_i^{mejna} določi linearno med 0 in 5. Mejne vrednosti so:

$$A_1^{\text{mejna}} = 1000$$

$$A_2^{\text{mejna}} = 300$$

$$A_3^{\text{mejna}} = 10 \text{ FTE razreda C za projekte (605.200 EURO)}$$

Raziskovalci, ki imajo A_1 večjo od mejne vrednosti, dobijo oceno 5, raziskovalci, ki imajo A_2 večjo od mejne vrednosti, dobe oceno med 5 in 10 (ocena 10 je za 600 in več citatov).

Mejne vrednosti so določene tako, da so blizu najvišjih vrednosti slovenskih raziskovalcev.

Vir: SICRIS

Nekaj opomb k primerjavi:

1. Nismo upoštevali komponente A3, ki označi obseg financiranja. Za to sta dva razloga. Prvič, podatki za leto 2009 se niso zbrali. Drugič, ARRS zbira podatke le za člane programskih skupin, podatke pa lahko predložijo tudi prijavitelji na razpise za raziskovalne projekte.
2. Upoštevali smo vse zaposlene, ne le družboslovne kadre. S tem se zgodi, da imajo fakultete običajno manj točk iz objav, vendar pa se poveča število citatov.
3. Razmišljali smo, da bi upoštevali le zaposlene z zaključenimi doktorati, za katere se smatra, da imajo že oblikovan svoj znanstveni profil in večletne raziskovalne izkušnje, ki olajšujejo publicistiko. Odločili smo se, da bomo upoštevali vse raziskovalce, ker je tako zajem podatkov bistveno lažji, poleg tega pa ima večina institucij ima določen obseg znanstvenega naraščaja. Prav tako je potrebno poudariti, da vseh raziskovalcev brez doktorata ne moremo uvrstiti v kategorijo 'znanstvenega naraščaja', se posebej na visokih šolah, ki imajo večji delež višjih predavateljev in predavateljcev.
4. Podatki se dinamično spreminjajo iz dneva v dan, ko bibliotekarji v sistem COBISS vnašajo nove objave, ko se beležijo novi citati in ko OSIC prekategorizira napačne vnose. V aktualni tabeli so podatki zajeti 02.02.2010. Na javni predstavitvi so bili podatki zbrani 03.01.2010. Vmes so ustanove dopolnile nekatere vnose, kar pa ni povzročilo večjih sprememb v rangiranju ustanov.
5. Ugotavljamo, da imajo tipično več citatov institucije, ki zaposlujejo več znanstvenikov s področja tehniških ved, saj je način publiciranja znanstvenih rezultatov in pa dinamika citiranja drugačen.
6. Metodologija ARRS ne uspe neposredno zajeti tudi kakovosti, o kateri lahko na kvalitativen način presoja 'peer review'. Vendar pa je kakovost upoštevana na dva načina. V A1 so višje ovrednotene objave v revijah z višjim faktorjem in v mednarodnih založbah, A2 (citiranost) pa je predvidoma večji, če znanstvenik objavlja relevantne dosežke v relevantnih metodologijah.
7. Dvema ustanovama se točke v SICRIS obračunavajo po metodologiji za tehniške vede (Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije v Celju in Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu). Zato je potrebno njuno uvrščanje jemati zelo pogojno.

Raziskovalna organizacija	Št. raziskovalcev v skupini	Upoštevano število točk (družboslovje)	Normirano št. čistih citatov v zadnjih 10ih letih (1999-2009)	Točke (družboslovje) /raziskovalca	Normirani čisti citati v zadnjih (1999-2009) /raziskovalca	A1	A2	A1+A2
Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici	16	3714.22	48	232.14	3.00	1.16	0.05	1.21
Fakulteta za management Koper, Univerza na Primorskem	79	15827.97	617	200.35	7.81	1.00	0.13	1.13
Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani	190	38823.11	744	204.33	3.92	1.02	0.07	1.09
Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani	139	16734.15	2255	120.39	16.22	0.60	0.27	0.87
Pravna fakulteta, Univerza v Ljubljani	64	10773.45	2	168.34	0.03	0.84	0.00	0.84
Ekonomski fakulteta, Univerza v Ljubljani	150	22414.07	531	149.43	3.54	0.75	0.06	0.81
Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru	31	4855.73	38	156.64	1.23	0.78	0.02	0.80
Fakulteta za organizacijske vede, Univerza v Mariboru	51	6131.73	614	120.23	12.04	0.60	0.20	0.80
Pravna fakulteta, Univerza v Mariboru	41	6233.04	5	152.03	0.12	0.76	0.00	0.76
Fakulteta za upravo, Univerza v Ljubljani	43	5835.62	170	135.71	3.95	0.68	0.07	0.74
Ekonomsko-poslovna fakulteta, Univerza v Mariboru	81	10485.05	298	129.45	3.68	0.65	0.06	0.71
Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu	13	1657.39	39	127.49	3.00	0.64	0.05	0.69
Pedagoška fakulteta, Univerza v Mariboru	61	7569.34	57	124.09	0.93	0.62	0.02	0.64
Visoka šola za upravljanje in poslovanje Novo mesto	13	1632.16	0	125.55	0.00	0.63	0.00	0.63
Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani	38	4648.35	7	122.33	0.18	0.61	0.00	0.61
Evropska pravna fakulteta v Novi Gorici	5	609.48	0	121.90	0.00	0.61	0.00	0.61
Fakulteta za turistične študije Portorož - Turistica, Univerza na Primorskem	37	3964.27	116	107.14	3.14	0.54	0.05	0.59
Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani	57	6080.1	32	106.67	0.56	0.53	0.01	0.54
Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani	75	5800.57	432	77.34	5.76	0.39	0.10	0.48
Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije	16	1378.11	39	86.13	2.44	0.43	0.04	0.47
Visoka šola za dizajn v Ljubljani	5	218.17	21	43.63	4.20	0.22	0.07	0.29
Pedagoška fakulteta Koper, Univerza na Primorskem	34	1130.2	20	33.24	0.59	0.17	0.01	0.18
GEA College - Visoka šola za podjetništvo	13	402.94	1	31.00	0.08	0.15	0.00	0.16
Fakulteta za komercialne in poslovne vede	7	79.41	0	11.34	0.00	0.06	0.00	0.06

A1+A2

